

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 13CoP/65/2025
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2224202734
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 08. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Daniel Ilavský
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2025:2224202734.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave, v senáte zloženom z predsedu senátu: JUDr. Daniel Ilavský a sudcov: JUDr. Táňa Šefčíková a JUDr. Peter Kalata, vo veci navrhovateľky: A. B. C., D. E., narodená XX.XX.XXXX, adresa trvalého pobytu F., G. XXX/XX, zastúpená splnomocnencom: Krivak & Co, s. r. o., IČO: 36 863 475, adresa sídla Bratislava, Gajova 13, P. O. BOX 162, o návrhu navrhovateľky na osvojenie maloletého dieťaťa: B. C., narodená XX.XX.XXXX, adresa trvalého pobytu F., G. XXX/XX, zastúpené kolíznym opatrovníkom: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Dunajská Streda, dieťa matky: A. G. C., D. C., narodená XX.XX.XXXX, adresa trvalého pobytu F., G. XXX/XX, a otca: neuvedený, o odvolaní navrhovateľky proti rozsudku Okresného súdu Dunajská Streda zo 7. novembra 2024, č.k. 15P/137/2024 – 75, takto

rozhodol:

- I. Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie potvrdzuje.
- II. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Rozsudkom súd návrh zamietol (výrok I.).

1.1 Rozhodnutie odôvodnil tým, že dňa 15.08.2024 bol súdu doručený návrh na osvojenie maloletej B. C. navrhovateľkou. Návrh bol odôvodnený tým, že navrhovateľka sa s matkou maloletej dňa 17.06.2023, t.j. ešte pred narodením maloletej, zosobášila v Rakúskej republike. Manželstvo je zapísané na Matričnom úrade - Zväz pre matričné úrady a štátne občianstvo Hainburg a.d. Donau pod číslom 004985/2023. Podľa obsahu návrhu, navrhovateľka s matkou maloletej žijú v jednej domácnosti, kde s nimi od svojho narodenia žije aj maloletá. Navrhovateľka, matka maloletej i maloletá majú spoločné priezvisko. Navrhovateľka ďalej dôvodila, že je prakticky druhou matkou maloletej a má s ňou vytvorený veľmi blízky vzťah, že navrhovateľka spolu s matkou maloletej žijú v harmonickom vzťahu a vytvárajú vo svojom spoločnom bydlisku maloletej domov a zázemie, že maloletá má taktiež vytvorené silné väzby na navrhovateľku, ktorá predstavuje po biologickej matke najbližšieho človeka v jej živote, že maloletá nemá vytvorený vzťah k otcovi, nepozná ho, že otec maloletej nemá záujem o maloletú a ani nie je uvedený v jej rodnom liste, že navrhovateľka má plnú spôsobilosť na právne úkony, jej zdravotný stav je dobrý a tento nie je v rozpore s účelom osvojenia dieťaťa, že je ekonomicky aktívna a jej povahové a morálne predpoklady zaručujú, že osvojenie je najmä v záujme maloletej, že navrhovateľka zároveň veľmi dobre pozná zdravotný stav maloletej, ktorý je dobrý a nie je v rozpore s účelom osvojenia, že medzi navrhovateľkou a maloletou je primeraný vekový rozdiel a že matka maloletej s návrhom súhlasí, že táto situácia, kedy nie je právnym rodičom, vytvára vážne právne prekážky, či už v prípade vycestovania do zahraničia, alebo v prípade, ak by boli v zahraničí a matke maloletej ako jedinej právnej zástupkyni by sa niečo stalo, a maloletá by ostala bez zákonného zástupcu, čo by jej mohlo vážne ublížiť, napríklad pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti alebo riešení iných núdzových situácií, že toto riziko

je veľmi aktuálne a stresujúce, keďže v novembri 2024 na niekoľko mesiacov spoločne odchádzajú žiť do Španielska. Tiež poukázala na to, že aktuálne nemôže maloletú plnohodnotne zastupovať, nemôže podpisovať potrebné súhlasy (napr. očkovania, operácie, v budúcnosti školské výlety či získanie pasu). Bez právneho uznania rodičovstva navrhovateľky je navrhovateľka vylúčená z dôležitých rozhodnutí o zdraví maloletej, jej vzdelaní a ďalších aspektoch jej života. Táto situácia nie je v najlepšom záujme maloletej, pretože narúša bezpečnosť a stabilitu, ktorú by mala mať. Aktuálne má navrhovateľka tiež dobrovoľnú vyživovaciu povinnosť voči maloletej, ktorá v súčasnosti funguje bez problémov, no ak by v budúcnosti došlo k nejakým konfliktom medzi navrhovateľkou a matkou maloletej, maloletá by bola právne zraniteľná. Okrem toho, pokiaľ navrhovateľka nebude právne uznaná ako matka maloletej, nemá maloletá ani žiadne právo na dedenie po nej. Je v najlepšom záujme maloletej, aby súd vyhovel návrhu navrhovateľky a priznal tým navrhovateľke postavenie rodiča a právneho zástupcu maloletej, za ktorých okolností by žiadne z rizík viac neexistovali. Ani prípadné splnomocnenie na určité právne úkony nie je dlhodobým, udržateľným a efektívnym riešením stavu, v ktorom sa maloletá nachádza, a veľa rokov až do dospelosti bude nachádzať. Navrhovateľka ďalej dôvodila, že ak by súd vyhovel návrhu a navrhovateľka by sa stala druhým právnym zástupcom maloletej, navrhovateľka by mohla zariadiť všetky záležitosti, na ktoré je potrebné úkon právneho zástupcu, čím sa významne skvalitní rodinné prostredie a aj starostlivosť o maloletú. Matka maloletej s návrhom navrhovateľky súhlasila. Svoj postoj k veci odôvodnila tým, že pred tým, ako spoznala navrhovateľku, žila so svojou dcérou ako samoživiteľka v prenajatom byte, biologický otec jej prvej dcéry sa o ňu nikdy nestaral, otcovstvo dobrovoľne uznať nechcel, preukázali ho až testy DNA. Ani z jeho strany ani zo strany jeho rodičov nikdy podporu nemali, preto si po tejto skúsenosti matka maloletej veľmi váži, ako ich všetci príbuzní zo strany navrhovateľky prijali do rodiny. K umelému oplodneniu došlo na klinike v Španielsku, pôrod bol na Slovensku, pričom navrhovateľka bola pri pôrode a aj v pôrodnici prvé dni, takže s maloletou je od prvej chvíle. Matka maloletej popisuje navrhovateľku ako úžasnú, trezrlivú a starostlivú matku. Matka maloletej ďalej uvádza, že ju prenasledujú rôzne desivé scenáre toho, čo sa môže prihodiť, i keď s homofóbiou a predsudkami sa stretávajú podľa jej vyjadrenia len veľmi ojedinele. Uviedla, že rady cestujú a nevyhnutne potrebujú pre maloletú získať, aby navrhovateľka bola uznaná ako rodič, pre prípad úrazu, choroby, hocikákeho nešťastia. Matka maloletej záverom uviedla, že navrhovateľka návrh nepodala kvôli sebe, ale kvôli ich dcére, lebo chcú ich dieťa ochrániť pred fatálnymi situáciami, ktoré život môže priniesť. Kolízna opatrovníčka na jednej strane potvrdila, že v priebehu konania bolo vykonané šetrenie v bydlisku dieťaťa s kladným výsledkom, avšak na druhej strane zdôraznila, že osvojenie je možné len medzi manželmi, ktorých manželstvo je uznané v Slovenskej republike.

1.2 V konaní mal z vykonaného dokazovania za preukázané, že maloletá sa narodila dňa XX.XX.XXXX v H., je dieťaťom rodičov: matky - A. G. C., nar. XX.XX.XXXX a otca neuvedeného v rodnom liste.

1.2.1 Navrhovateľka a matka maloletej sa zosobášili dňa 17.06.2023 v obci Hainburg a.d. Donau.

1.2.2 Zdravotný stav tak navrhovateľky, ako aj maloletej je dobrý a nie je v rozpore s účelom osvojenia.

1.2.3 Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny (ďalej aj len „úrad práce“ alebo „úrad“) vykonal dňa 13.09.2024 šetrenie v domácnosti matky maloletej, pričom bolo zistené, že matka maloletej býva v 4-izbovom rodinnom dome v F., dom je moderne zariadený, maloletá má zvlášť izbu, kde má všetko zabezpečené pre svoj zdravý vývoj. V čase návštevy bola čistota a hygiena na dobrej úrovni. Domácnosť tvoria navrhovateľka, jej partnerka (manželka), ktorá je matkou maloletej a dospelá dcéra matky maloletej. Maloletá je zdravá, je evidovaná v pediatrickej ambulancii v Bratislave. Úrad konštatoval vhodnosť podmienok na výchovu maloletej v bydlisku maloletej.

1.3 Vec právne posúdil ako nárok fyzickej osoby na osvojenie maloletého dieťaťa podľa § 97 ods. 1, § 98, § 100 ods. 1 a ods. 2, článku 1, článku 2, článku 5, § 1 ods. 1 a ods. 2 zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov, ďalej len „ZR“, článku 3 ods. 1, článku 8 ods. 1 a ods. 2, článku 12, článku 14 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a článku 3 ods. 1 a článku 10 ods. 2 Listiny základných ľudských práv a dospel k záveru, že návrh navrhovateľky nie je dôvodný, a preto je potrebné ho zamietnuť.

1.4 Na vecné odôvodnenie takéhoto svojho rozhodnutia uviedol, že z vykonaného dokazovania má súd preukázané, že účastníčky tohto konania, t.j. navrhovateľka a matka maloletého dieťaťa, uzatvorili dňa 17.06.2023 manželstvo v Rakúskej republike. Jednej z účastníčok konania sa dňa 03.05.2024 narodilo

dieťa - maloletá B.. Dieťa sa narodilo na území Slovenskej republiky, je občanom Slovenskej republiky. Otec maloletej v rodnom liste uvedený nie je. Navrhovateľka a matka maloletého dieťaťa žijú v spoločnej domácnosti na adrese ich trvalého pobytu, a to vrátane maloletého dieťaťa a staršej dcéry matky maloletého dieťaťa. Domácnosť je prispôsobená potrebám maloletého dieťaťa po všetkých stránkach. Z vykonaného dokazovania taktiež vyplynulo, že navrhovateľka sa výrazným spôsobom spolupodieľa na starostlivosti o maloletú, v prípade potreby pomôže so starostlivosťou i staršia dcéra matky maloletej. Zo zhodných tvrdení účastníčok konania vyplynulo, že každá z nich prispieva k tomu, aby maloletá mala lásku a starostlivosť, ktorú potrebuje a taktiež to, že medzi maloletou a navrhovateľkou je vytvorené silné puto a citová väzba.

1.5 Manželstvo, ktoré uzavrel v cudzine slovenský štátny občan pred iným orgánom ako orgánom na to splnomocneným, je platné v Slovenskej republike, ak je platné v štáte, v ktorom bolo uzatvorené, a ak neexistovala žiadna okolnosť vylučujúca uzatvorenie manželstva podľa kogentných ustanovení slovenského hmotného práva (tzv. výhrada verejného poriadku). Účastníčky tohto konania, t.j. navrhovateľka a matka maloletého dieťaťa uzatvorili manželstvo v Rakúskej republike. Vyplýva to z úradnej listiny doloženej do spisu. Právny poriadok Rakúskej republiky umožňuje osobám bez ohľadu na ich pohlavie uzatvoriť registrované partnerstvá už od roku 2010 a od 01.01.2019 umožňuje uzatvoriť manželstvo aj osobám rovnakého pohlavia. Takto je to legislatívne nastavené vo viacerých európskych krajinách, nie však v podmienkach platného právneho poriadku Slovenskej republiky. Navrhovateľka sa v tu prerokovanej veci domáha rozhodnutia súdu, ktorým by vyslovil osvojenie maloletého dieťaťa navrhovateľkou ako manželkou matky (t.j. rodiča maloletého dieťaťa). V podmienkach platného právneho poriadku Slovenskej republiky nie je možné, aby do manželstva vstúpili osoby rovnakého pohlavia. Vyplýva to jednak z Ústavy Slovenskej republiky, ako aj z hmotnoprávnej úpravy obsiahnutej v ZR (či už v základných zásadách, alebo v jednotlivých ustanoveniach tohto právneho predpisu). Je to dané tým, že manželstvo ako jedinečný zväzok muža a ženy požíva osobitný status. Z týchto dôvodov nie je (s odkazom aj na výhradu verejného poriadku) možné ani uznať manželstvá osôb rovnakého pohlavia uzatvorené v krajinách, kde to možné je. Je tomu tak preto, že v samotnej Ústave Slovenskej republiky je v ustanovení čl. 41 ods. 1 zakotvené, že manželstvo je jedinečný zväzok medzi mužom a ženou. Slovenská republika manželstvo všestranne chráni a napomáha jeho dobro. Manželstvo, rodičovstvo a rodina sú pod ochranou zákona. Zaručuje sa osobitná ochrana detí a mladistvých. Podľa Zákona o rodine manželstvo je zväzkom muža a ženy, pričom spoločnosť tento jedinečný zväzok všestranne chráni a napomáha jeho dobro a jeho hlavným účelom je založenie rodiny a riadna výchova detí (čl. 1). Rodina založená manželstvom je základnou bunkou spoločnosti (čl. 2). Podľa ZR manželstvo je zväzok muža a ženy, ktorý vzniká na základe ich dobrovoľného a slobodného rozhodnutia uzavrieť manželstvo po splnení podmienok ustanovených týmto zákonom, pričom jeho účelom je vytvoriť harmonické a trvalé životné spoločenstvo, ktoré zabezpečí riadnu výchovu detí (§ 1 ods. 1, ods. 2). S ohľadom na tieto závery, nie je podľa platného právneho poriadku Slovenskej republiky, možné na navrhovateľku nazerať ako na manželku matky maloletého dieťaťa.

1.6 Pokiaľ sa týka osvojenia, toto je upravené v už vyššie citovaných ustanoveniach ZR. Podľa cit. ust. § 100 ods. 1 ZR osvojiť maloleté dieťa môžu manželia alebo jeden z manželov, ktorý žije s niektorým z rodičov dieťaťa v manželstve, alebo pozostávajúci manžel po rodičovi alebo osvojiteľovi maloletého dieťaťa. Maloleté dieťa môže výnimočne osvojiť aj osamelá osoba, ak sú splnené predpoklady, že osvojenie bude v záujme dieťaťa. Podľa ods. 2 tohto ustanovenia ako spoločné dieťa môžu maloletého osvojiť len manželia. Ustanovenie § 100 ods. 2 ZR teda stanovuje, že dieťa ako spoločné si môžu osvojiť len manželia. Iné páry, bez ohľadu na pohlavie (napr. druh a družka), takéto oprávnenie nemajú. Ide o prejav zásady preferencie rodín založených manželstvom pred inými formami rodiny. Táto skutočnosť je daná najmä úlohou, ktorú môže v zmysle zákona dosiahnuť len manželstvo, a to vytvorenie trvalého a harmonického spoločenstva, čo je v súlade s cieľom osvojenia a tým dosiahnuť najlepší záujem dieťaťa. Účastníčky tohto konania tak z pohľadu slovenského právneho poriadku nie sú manželmi, čo je dôvodom, pre ktorý nie je možné návrhu vyhovieť. Osvojiť dieťa môže len manžel alebo manželka, ktorý/ktorá žije s niektorým z rodičov dieťaťa v manželstve. V danom prípade toto splnené nie je. Je síce v konaní preukázané, že účastníčky konania s maloletým dieťaťom a so staršou dcérou matky maloletého dieťaťa spolu žijú v spoločnej domácnosti a samé si zvolili túto formu rodiny, vzájomného fungovania a spolužitia, nakoľko to takto cítili a chceli. Navrhovateľka by sa však podľa platnej právnej úpravy mohla domáhať osvojenia maloletého dieťaťa len ako tzv. osamelá osoba. Ako už bolo uvedené, osvojenie dieťaťa je možné len manželmi (ako tzv. osvojenie spoločné). Ďalej je možné, aby si manžel/manželka osvojil/a dieťa rodiča, s ktorým žije v manželstve (...), resp. výnimočne osamelá osoba.

Takouto „osamelou“ osobou je v tomto kontexte každá osoba, ktorá nie je v manželstve. A teda aj družka/druh, resp. partner/partnerka rodiča dieťaťa. No v takýchto prípadoch je následkom to, že z rodného listu dieťaťa dôjde k vymazaniu údajov o oboch jeho rodičoch. Treba opakovane podotknúť, že slovenský právny poriadok umožňuje spoločné osvojenie dieťaťa len manželom. Neumožňuje ani spoločné osvojenie osobám v tzv. druhovskom vzťahu (či už by to boli osoby rozdielneho pohlavia, prípadne aj rovnakého pohlavia). Spoločné osvojenie umožňuje len manželom, a to s ohľadom na osobitný význam inštitútu manželstva. Rovnako slovenský právny poriadok neumožňuje tzv. priosvojenie si dieťaťa inou osobou (druhom/družkou), ale len manželom/manželkou rodiča dieťaťa. A to opäť s akcentom na osobitný význam manželstva. A to bez ohľadu na fakticitu rodinných väzieb či vzťahov. Za týchto okolností je potrebné skonštatovať, že takýmto nastavením okruhu osôb, ktoré môžu byť osvojiteľmi, nedochádza k diskriminácii. V našom právnom poriadku je možné uzatvoriť manželstvo len medzi osobami opačného pohlavia. Dohovor neukladá povinnosť štátom umožniť osobám rovnakého pohlavia uzatvoriť manželstvo. A zároveň čl. 8 Dohovoru negarantuje právo na adopciu, no rozhodovanie o žiadosti však nesmie byť diskriminačné (napríklad, ak si môže osvojiť maloleté dieťa osamelá heterosexuálna osoba, musí byť daná taká možnosť aj osamelej homosexuálnej osobe, inak dochádza k diskriminácii). Aj ESLP uvádza, že postavenie párov rovnakého pohlavia nie je porovnateľné s postavením manželov a tiež, že je v právomoci štátov upraviť, či budú mať registrovaní partneri (...) právo na adopciu, teda štát môže určiť, kto má právo na adopciu. Platný právny poriadok v Slovenskej republike neumožňuje tzv. priosvojenie si dieťaťa inou osobou (druhom/družkou), ale len manželom/manželkou rodiča dieťaťa, čo rovnako nie je diskriminačné, nakoľko k diskriminácii by dochádzalo za situácie, kedy by štát umožnil adopciu nezosobášeným heterosexuálnym párom a neumožnil by ju nezosobášeným homosexuálom, čo ale nie je prípad nášho legislatívneho ukotvenia inštitútu osvojenia.

1.7 Pokiaľ sa týka argumentácie navrhovateľky s ohľadom na judikatúru ESLP, tak tu súd uvádza, že táto sa týka určitých špecifických prípadov za iných skutkových okolností, teda skutkovo iných vecí. Nemožno z nej vyvodzovať žiadne všeobecné právo na to stať sa osvojiteľom a zároveň z nej nie je možné vyvodzovať ani žiadnu povinnosť štátu umožniť prístup k osvojeniu. V tomto smere súd poukazuje aj na nález Ústavného súdu Českej republiky sp.zn. Pl. ÚS 6/20, ktorého argumentačná sila môže byť využitá aj v podmienkach Slovenskej republiky, a kde bolo skonštatované, že ESLP ustálene uvádza, že neexistuje žiadne všeobecné právo stať sa rodičom alebo počať dieťa, pričom právo stať sa rodičom nie je možné vyvodiť ani z čl. 8 ani z čl. 12 Dohovoru. Dovodiť z nich potom nejde ani žiadne všeobecné právo na to stať sa osvojiteľom, a teda nie je možné vyvodzovať žiadnu povinnosť štátu umožniť prístup k osvojeniu (obdobne napr. aj rozsudok ESLP vo veci Pini a ostatní proti Rumunsku z 22.06.2004 č. 78028/01 a 78030/01, § 140). Je možné zhrnúť, že právo osvojiť, či právo byť osvojený, nie je základným právom chráneným ústavným poriadkom či medzinárodnými zmluvami, ako konštatoval i Ústavný súd Českej republiky v náleze sp.zn. Pl. ÚS 10/15, bod 35. V § 136 rozhodnutia X. a ďalší proti Rakúsku z 19.02.2013 ESLP zdôraznil, že čl. 8 Dohovoru nezaväzuje členské štáty k rozšíreniu práva na osvojenie druhým rodičom na tie páry, ktoré neuzavreli manželstvo. Odkázal pritom i na svoju predchádzajúcu judikatúru, kde vyslovil obdobné závery (Gas a Dubois proti Francúzsku alebo Emonet proti Švajčiarsku). V tomto smere súd poukazuje opätovne aj na nález Ústavného súdu Českej republiky sp.zn. Pl. ÚS 10/15, kde tento konštatuje, že aj ESLP už v minulosti uviedol, že manželstvo udeľuje tým, ktorí ho uzavrú, špecifický status. Výkon práva uzavrieť manželstvo je chránený čl. 12 Dohovoru a nesie so sebou sociálne, osobné a právne dôsledky (to bolo konštatované aj vo veci Gas a Dubois proti Francúzsku). Slovenský právny poriadok tak v súlade s vyššie uvedeným poskytuje manželstvu onen špecifický status odlišujúci ho od spolužitia nezosobášených párov. ESLP sa taktiež opakovane vyslovil, že na právnu úpravu, ktorá neumožňuje osvojenie druhým rodičom u nezosobášených párov, nie je možné nahliadať ako na zásah do rodinného života (obdobne bod. 30 nález Ústavného súdu Českej republiky, sp. zn. Pl. ÚS 10/15). S ohľadom na vyššie uvedené je teda zrejmé, že štát do rodinného života účastníčok konania nijakým spôsobom nezasahuje. Opäť je nutné pripomenúť, že právo osvojiť, či právo byť osvojený nie je základným právom chráneným ústavným poriadkom či medzinárodnými zmluvami.

1.8 Je možné zhrnúť, že inštitútu manželstva poskytuje slovenský právny poriadok osobitný status, ktorý je umocnený jeho výslovným ústavným zakotvením a jedinečným účelom, ktorý platí aj pre účely osvojenia. Skutočnosť, že zákonodarca v otázke osvojovania preferuje manželský vzťah, ak stanovuje, že ako spoločné dieťa môžu maloletého osvojiť len manželia (§ 100 ods. 2 ZR, respektíve 1 z manželov, alebo výnimočne osamelá osoba (§ 100 ods. 1 ZR, je podľa názoru súdu nielen ústavne konformná, ale zodpovedajúca aj medzinárodným záväzkom Slovenskej republiky. Ústavný súd Českej republiky

v náleze sp.zn. Pl. ÚS 7/15 zo 14.06.2016 k tomu dodal, že neexistuje základné právo na osvojenie dieťaťa a negatívnym rozhodnutím vo veci osvojenia nemôže byť porušené ani právo na rodinný život.

1.9 Súd považuje za potrebné uviesť, že vo vzťahu k manželstvám osôb rovnakého pohlavia ESLP vo veci Schalk a Kopf proti Rakúsku (sťažnosť č. 30141/04, rozsudok z 24.06.2010) uviedol, že „práva párov rovnakého pohlavia treba vnímať ako vyvíjajúcu otázku, v ktorej neexistuje konsenzus a v ktorej je daný široký priestor pre voľnú úvahu členských štátov týkajúcu sa načasovania prijatia legislatívnych zmien“ (bod 105). Súčasne ESLP v tej istej veci zaujal stanovisko, podľa ktorého „sú členské štáty podľa čl. 12 Dohovoru, rovnako ako aj čl. 14 Dohovoru v spojení s čl. 8 Dohovoru oprávnené obmedziť právo na uzavretie manželstva len na osoby opačného pohlavia“ (bod 109). K Dohovorom garantovanému právu uzavrieť manželstvo (čl. 12 Dohovoru) ESLP vo veci Schalk a Kopf proti Rakúsku tiež zdôraznil, že „manželstvo má hlboko zakorenené spoločenské a kultúrne konotácie, ktoré sa môžu v jednotlivých spoločenských výrazne odlišovať. Súd opätovne pripomína, že nie je jeho úlohou nahrádzať svojou judikatúrou rozhodnutia príslušných orgánov jednotlivých členských štátov, ktoré sú najpovolanejšie posúdiť potreby spoločnosti a dať na ne odpoveď“ (bod 63). Preto „článok 12 Dohovoru neukladá príslušnej vláde povinnosť umožniť osobám rovnakého pohlavia (...) uzavretie manželstva“ (bod 64). Vo veci Hämäläinen proti Fínsku (rozsudok zo 16.07.2014) ESLP rovnako vo vzťahu k právu na rešpektovanie súkromného a rodinného života zdôraznil, že „čl. 8 Dohovoru nemožno vykladať tak, že ukladá povinnosť členských štátov garantovať párom rovnakého pohlavia prístup k manželstvu“ (bod 72). Ako už bolo uvádzané vyššie, judikatúra ESLP tiež uvádza, že čl. 8 Dohovoru negarantuje právo na adopciu (rozsudok z 22. januára 2008 vo veci E. B. proti Francúzsku, sťažnosť č. 43546/02, bod 43), no rozhodovanie o žiadosti uchádzačov o osvojenie nesmie byť diskriminačné.

1.10 Súd považuje za potrebné uviesť i to, že ESLP v rozsudku z 15.03.2012 vo veci Gas a Dubois proti Francúzsku (sťažnosť č. 25951/07) posudzoval prípad dvoch sťažovateľiek žijúcich v registrovanom partnerstve, z ktorých jedna neúspešne žiadala o osvojenie biologického dieťaťa svojej partnerky. Sťažovateľky namietali, že ich situácia bola porovnateľná so situáciou páru, ktorý manželstvo uzatvoril, a že napriek tomu s nimi bolo diskriminačne odlišne zaobchádzané. ESLP s odkazom na svoju prejudikatúru zdôraznil, že „manželstvo udeľuje špeciálne postavenie tým, ktorí ho uzavreli. Realizácia práva uzavrieť manželstvo je chránená článkom 12 Dohovoru a má sociálne, osobné a právne dôsledky“, a tak „na účely adopcie druhým rodičom nie je možné považovať situáciu sťažovateľiek za porovnateľnú so situáciou manželského páru“ (bod 69). Napokon ESLP dodal, že „akýkoľvek pár v porovnateľnej právnej situácii, ktorý vstúpil do registrovaného partnerstva, by nebol v žiadosti o jednoduchú adopciu úspešný, preto nezistil žiadnu odlišnosť v zaobchádzaní, ktorá by bola založená na sexuálnej orientácii sťažovateľiek“ (bod 70). Vo veci spomínanej i v rámci argumentácie navrhovateľky - X. a ďalší proti Rakúsku (rozsudok z 19.02.2013, sťažnosť č. 19010/07) ESLP riešil sťažnosť dvoch sťažovateľiek a biologického syna jednej z nich, v ktorej tieto namietali, že v porovnaní s párom opačného pohlavia boli diskriminovaní, keďže v zmysle rakúskeho právneho poriadku nebola (na rozdiel od heterosexuálnych párov) v ich prípade možná adopcia dieťaťa jedného z partnerov druhým partnerom bez prerušenia matkiných právnych väzieb s dieťaťom. Pri posudzovaní okolností prípadu ESLP dospel k záveru, že sťažovateľky sa nenachádzali v postavení porovnateľnom s postavením manželov. Podľa Dohovoru totiž štáty nie sú povinné umožniť osobám rovnakého pohlavia uzavrieť manželstvo, avšak pokiaľ umožnia párom rovnakého pohlavia uzavrieť registrované partnerstvo, majú pomerne širokú mieru voľnej úvahy, aké práva registrovaným partnerom poskytnú. Postavenie manželov, a to vrátane adopcie detí, tak môže byť upravené inak ako postavenie registrovaných partnerov, resp. nezosobášených párov. Manželstvo má totiž osobitný status aj v zmysle Dohovoru a s týmto statusom sú spojené aj osobitné práva. Rakúske právo pritom upravovalo právo na adopciu osobitne vo vzťahu manželov, táto úprava však pre postavenie sťažovateľiek nebola vzhľadom na už uvedené skutočnosti relevantná. V danom prípade tak bolo skonštatované, že nedošlo k porušeniu čl. 14 Dohovoru v spojení s čl. 8 Dohovoru, ak bola situácia sťažovateľov porovnávaná so situáciou manželských párov, v ktorých jeden z manželov si želal adoptovať dieťa druhého manžela. ESLP však konštatoval porušenie čl. 14 v spojení s čl. 8 Dohovoru, a to na podklade zistenia, že podľa predpisov rakúskeho občianskeho práva regulujúcich adopciu nič nebránilo jednému z partnerov v slobodnom heterosexuálnom páre (druh a družka) adoptovať si dieťa druhého partnera bez prerušenia právnych väzieb medzi týmto partnerom a dieťaťom. Takýto právny stav však v podmienkach Slovenskej republiky nie je. ESLP teda vychádza zo záveru, že je v právomoci štátov upraviť, či budú mať nezosobášené páry (opačného alebo rovnakého pohlavia), resp. registrovaní partneri právo na adopciu biologického dieťaťa druhého partnera. Pokiaľ však štáty takúto adopciu umožnia nezosobášeným heterosexuálnym párom, je absolútne vylúčenie homosexuálnych párov z

takejto adopcie diskrimináciou na základe sexuálnej orientácie a porušením Dohovoru. Opätovne, ani takýto právny stav v podmienkach Slovenskej republiky nejestvuje.

1.11 V danom prípade ide o návrh na osvojenie maloletého dieťaťa partnerom či partnerkou jedného z rodičov, pri ktorom má byť nahradený či doplnený len druhý z rodičov a kde už vznikol vzťah medzi osvojencom a osvojiteľom (tzv. sociálny rodič). Za takýchto okolností medzi maloletým dieťaťom (potenciálnym osvojencom) a sociálnym rodičom (potenciálnym osvojiteľom) už spravidla existuje rodinný život. Tak je tomu i v prejednávanej veci. Právo na ochranu rodinného života chránené čl. 10 ods. 2 Listiny dopadá na široký okruh právnych vzťahov. Súd uznáva a akceptuje, že povaha vzťahov medzi rodičmi a deťmi nie je primárne právna, vychádzajúc pritom i z judikatúry ESLP, podľa ktorej pod definíciu rodinného života podľa čl. 8 Dohovoru spadajú i faktické vzťahy medzi osobami, ktoré sú dlhodobé a stále, bez toho, že by formálne išlo o vzťahy príbuzenské alebo o manželstvo, či o vzťahy formálne štátom uznané. Ak však navrhovateľka tvrdí, že v zmysle judikatúry ESLP (uvádzané rozsudky zo dňa 13.12.2007, Emonet a ostatní proti Švajčiarsku, sťažnosť č. 39051/03 a zo dňa 19.02.2013, X. a ďalší proti Rakúsku, sťažnosť č. 19010/07) musí byť faktický rodinný život uznaný, ad absurdum by uvedené muselo platiť aj v situáciách medzinárodného únosu dieťaťa či obchodovania s deťmi, alebo v situácii obchádzania (vnútroštátneho) zákona, čo je nutné odmietnuť. Nie je teda namieste argumentácia navrhovateľky o nevyhnutnosti uznať faktickú životnú realitu, pretože možnosť či nemožnosť uznať faktickú životnú realitu (umožnením osvojiť, resp. priosvojiť) totiž plynie priamo z úpravy v Zákone o rodine, ktorý neumožňuje priosvojenie si dieťaťa partnerom/partnerkou rodiča dieťaťa, nech je faktická realita ich života akákoľvek. Medzinárodné zmluvy i rozhodovacia prax ESLP plne rešpektujú právo jednotlivých štátov prijať takú úpravu osvojenia, aká jestvuje i v podmienkach právneho poriadku Slovenskej republiky. Zvlášť ESLP sa opakovane vyslovil tak, že na právnu úpravu, ktorá neumožňuje osvojenie druhým rodičom u nezosobášených párov nie je možné nahliadať ako na zásah do rodinného života.

1.12 Podľa Dohovoru o právach dieťaťa v záujme plného a harmonického rozvoja osobnosti musí dieťa vyrastať v rodinnom prostredí, v atmosfére šťastia, lásky a porozumenia. Dohovor o právach dieťaťa v čl. 3 ustanovuje, že záujem dieťaťa musí byť prvoradým hľadiskom pri akejkoľvek činnosti týkajúcej sa detí, nech už sú uskutočnené verejnými alebo súkromnými zariadeniami (...), súdmi, správnymi alebo zákonodarnými orgánmi. Na toto reflektoval i platný Zákon o rodine, kde v čl. 5 uvádza, že záujem maloletého dieťaťa je prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. Nájdenie najlepšieho („paramount“ - najvyšší, „primary“ - primárny) záujmu maloletého dieťaťa znamená ustáliť pre maloleté dieťa najvhodnejšiu konšteláciu jeho existujúcich potrieb a jeho životných podmienok. Najlepší záujem maloletého dieťaťa ako taký a jeho posúdenie majú byť vždy výsledkom dokazovania. Vykonaným dokazovaním vyplynulo, že aktuálne maloletému dieťaťu nechýba rodinné prostredie, je mu vytvárané v domácnosti jeho matky a navrhovateľky. Maloleté dieťa sa nepochybne a preukázateľne zúčastňuje na výhodách, resp. benefitoch vyplývajúcich z toho, že žije v domácnosti rodiča (svojej matky) a navrhovateľky, prípadne aj staršej dcéry jeho matky. Vyplýva to z obsahu návrhu, písomného podania navrhovateľky, správy kolízneho opatrovníka i z výsluchu účastníčok konania. Najlepším záujmom maloletého dieťaťa je vyrastať v rodinnom prostredí, v atmosfére šťastia, lásky a porozumenia. Maloleté dieťa v konkrétnostiach daného prípadu v takomto prostredí žije a prospieva, zamietavé rozhodnutie súdu na uvedené tak nemá žiaden vplyv. Za tejto situácie tak s ohľadom na konšteláciu existujúcich potrieb a životných podmienok maloletého dieťaťa rozhodnutie súdu v tejto veci nie je s ohľadom na všetky konkrétne okolnosti v rozpore s jeho najlepším záujmom o.i. i preto, že maloletému dieťaťu v tomto prípade nechýba fungujúce rodinné prostredie a zúčastňuje sa na užívaní výhod, ktoré mu plynú zo spolužitia v domácnosti matky a navrhovateľky ako aj zo starostlivosti, ktorej sa mu od všetkých členov domácnosti dostáva. Obavy, ktoré boli prednesené účastníkmi konania, resp. všetky ostatné eventuality, ktoré by v živote rodiny prípadne bolo potrebné riešiť, sú spravidla aj za súčasného právneho stavu riešiteľné a je možné využitím existujúcich prostriedkov, resp. inštrumentov súkromného práva dosiahnuť riešenie prevažnej väčšiny praktických problémov rodiny a vzťahov v nej.

1.13 S ohľadom na všetky vyššie citované ustanovenia právnych predpisov, medzinárodných dohovorov i relevantnej judikatúry ESLP, na ktorú tunajší súd v odôvodnení poukázal, je potrebné skonštatovať, že návrhu nebolo možné vyhovieť a tento bolo potrebné ako nedôvodný zamietnuť. Akokoľvek, pre rozhodnutie súdu je rozhodujúci stav v čase vyhlásenia rozsudku, čo znamená, že skutkový (resp. skutočný) stav, na základe ktorého súd rozhoduje, musí existovať, resp. byť ustálený súdom v čase vyhlásenia rozsudku, čo sa aj udialo, poukazujúc na vyššie uvedené v odôvodnení tohto rozsudku. To,

či sa právo prizná alebo nie, je výsledkom vykonaného dokazovania a aplikácie relevantného práva na zistený skutkový (resp. skutočný) stav. Uvedené súd vykonal a dospel k tým skutkovým a právnym záverom, ktoré vyššie v odôvodnení tohto rozsudku uviedol, a to i s odkazom na relevantnú judikatúru ESĽP. Na základe vyššie uvedeného súd preto rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku I. tohto rozsudku.

1.14 O trovách konania rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania (výrok II.). Takéto svoje rozhodnutie odôvodnil len právne poukazom na § 52 zákona číslo 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok v znení neskorších zmien a doplnení (ďalej len CMP“).

2. Rozsudok napadla riadnym a včasným odvolaním navrhovateľka s návrhom na jeho zmenu vyhovením jej návrhu na osvojenie maloletej v celom rozsahu vniac súd prvej inštancie, že nesprávnym procesným postupom znemožnil navrhovateľke, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu jej práva na spravodlivé súdne konanie (riadnym neodôvodnením rozsudku súdu prvej inštancie) a že svoje rozhodnutie založil aj na nesprávnom právnom posúdení veci (nesprávnej aplikácii ustanovenia zákona číslo 97/1963 Zb. o medzinárodnom práve súkromnom a procesnom v znení neskorších predpisov, ustanoveniach ZR, porušil právo maloletej, aby bolo rozhodnuté v jej najlepšom záujme podľa článku 3 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa, porušil právo navrhovateľky, maloletej a matky maloletej na rešpektovanie súkromného a rodinného života podľa článku 8 EDĽP a porušil právo maloletej, že nebude diskriminovaná, podľa článku 14 EDĽP a článku 3 ods. 1 Listiny.

2.1 Súd prvej inštancie mohol vyhovením návrhu zabezpečiť zvýšenie právnej ochrany maloletej oproti stavu pred podaním návrhu, no neurobil to. Najlepšieho záujmu dieťaťa sa dotkol v bode 33. rozsudku, kde najlepší záujem dieťaťa spojil so zásadou preferencie rodín založených manželstvom pred inými formami rodín, ktorou sa podľa súdu prvej inštancie dosahuje najlepší záujem dieťaťa, nakoľko len táto forma rodiny je schopná vytvoriť trvalé a harmonické spoločenstvo pre maloleté dieťa, čo je v súlade aj s najlepším záujmom maloletého dieťaťa, a teda aj v súlade s cieľom osvojenia. Navrhovateľka sa s touto argumentáciou nestotožňuje, keďže v situácii, kedy nie je možné podľa slovenského právneho poriadku uzavrieť manželstvo osobami rovnakého pohlavia, a teda existencia manželstva navrhovateľky a matky maloletej je vylúčená, zaiste nie je možné definovať najlepší záujem maloletej na takom základe, ktorý nie je v jej rodinnej situácii dosiahnuteľný. Súd musí pre zachovanie najlepšieho záujmu dieťaťa zohľadňovať záujem konkrétneho dieťaťa, o ktorom sa koná, teda najlepší záujem maloletej v kontexte rozhodovanej veci.

2.2 Pokiaľ súd prvej inštancie dospel k záveru, že zamietavé rozhodnutie návrhu navrhovateľky nebude mať na maloletú žiadny vplyv, a teda nie je v rozpore s najlepším záujmom maloletej, pretože maloletej aktuálne nechýba fungujúce rodinné prostredie a zúčastňuje sa na užívaní výhod, ktorej plynú zo spoluzitia v domácnosti matky navrhovateľky, ako aj zo starostlivosti, ktorej sa jej od všetkých členov jej domácnosti dostáva, tak navrhovateľka namieta, že povinnosťou súdu bolo skúmať dopad nielen nevyhovujúceho rozhodnutia na maloletú, ale aj vyhovujúceho rozhodnutia na maloletú. Ak by si túto povinnosť plnil, bolo by zrejmé, že najlepšou možnou konšteláciou existujúcich potrieb a životných podmienok maloletej je vyhovenie návrhu navrhovateľky. Súd v podstate ospravedlnil neposudzovanie a nezaobranie sa najlepším záujmom maloletej tým, že maloletá aktuálne žije v dobre fungujúcom rodinnom prostredí, z ktorého prijíma všetky benefity. Takýto postup je hrubým porušením článku 3 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa, podľa ktorého nemá súd bez dôkladného skúmania čo je v najlepšom záujme dieťaťa vydať rozhodnutie, ktoré nebude v rozpore s najlepším záujmom dieťaťa. Práve naopak, súd sa má dôsledne zaoberať najlepším záujmom dieťaťa, je povinný určitým spôsobom rozhodnúť práve preto, že takéto rozhodnutie je v najlepšom záujme dieťaťa.

2.3 Súd prvej inštancie ďalej uviedol, že obavy navrhovateľa, pre ktoré návrh podala, sú riešiteľné s využitím existujúcich prostriedkov súkromného práva. Podľa napadnutého rozsudku sa teda v podstate najlepší záujem maloletej naplní zamietavým rozhodnutím, že sa právna situácia maloletej vo vzťahu k navrhovateľke nezmení. Navrhovateľka však návrhom sledovala zvýšenie právnej ochrany maloletej. Nie zachovanie status quo, nakoľko len zvýšenie právnej ochrany maloletej môže byť jedine aj v jej najlepšom záujme. Súd tak nepriamo sám priznal, že napadnutý rozsudok nie je v najlepšom záujme maloletej, že zjavne vnímal, že existujú riziká a praktické problémy týkajúce sa maloletej, avšak zároveň uviedol, že ich znemožňuje vyriešiť inštitútmi súkromného práva.

2.4 Súd v rozhodnutí uviedol, že za použitia inštrumentov súkromného práva je možné dosiahnuť riešenie prevažnej väčšiny praktických problémoch rodiny a vzťahov v nej, čo znamená, že súd zjavne zistil aj také riziká a problémy, ktoré za pomoci inštrumentov súkromného práva riešiteľné nie sú. Aj napriek tomu vydal zamietavé rozhodnutie, čím v rozpore s najlepším záujmom maloletej ponechal stav, keď je maloletá týmto rizikám vystavená. Tým dokonca poprel aj vlastné tvrdenie o tom, že napadnuté rozhodnutie nie je v rozpore s najlepším záujmom maloletej.

2.5 Len také rozhodnutie je v najlepšom záujme maloletej, ktorým by bola maloletá navrhovateľkou osvojená. Ak súd prvej inštancie v napadnutom rozhodnutí poukázal na to, že podľa platnej právnej úpravy by sa navrhovateľka mohla domáhať osvojenia maloletej len ako takzvaná osamelá osoba, mal sa ďalej zaoberať aj absurdnosťou tejto právnej úpravy.

2.6 Pokiaľ súd prvej inštancie v bode 38. rozsudku konštatoval, že z vykonaného dokazovania bolo preukázané, že medzi navrhovateľkou a maloletou existuje rodinný život, a to vo forme tzv. sociálneho rodičovstva, teda rodičovstva založeného na spolužití v rodine založenej manželstvom rodiča s novým partnerom, tak mal pri rozhodovaní zohľadniť aj to, že právo na rešpektovanie súkromného a rodinného života podľa článku 8 EDLP a článku 10 ods. 2 listiny podľa judikatúry a ESLP zahŕňa aj povinnosť faktický rodinný život právne uznať.

2.7 Z hľadiska výkladu princípu založeného na práve maloletej na to, aby bolo rozhodnuté v jej najlepšom záujme, súdy sú povinné sa prikloniť k takému výkladu, ktorý najúčinnejšie slúži najlepšiemu záujmu dieťaťa. Z rozhodovacej činnosti ESLP možno vyvodiť záver, že na jednej strane neexistuje povinnosť štátu umožniť prístup k osvojeniu, EDLP nezaväzuje členské štáty k rozšíreniu práva na osvojenie druhým rodičom na tie páry, ktoré neuzavreli manželstvo, avšak na druhej strane existuje povinnosť štátu, a teda aj súdov, aby faktický rodinný život založený na legálnom základe právne uznali, je povinnosťou všetkých orgánov verejnej moci konať tak, aby sa takýto rodinný vzťah mohol rozvíjať, a musia byť rešpektované právne záruky, ktoré chránia vzťahy dieťaťa a jeho rodiča a že právny stav, kedy štát rodinám párov rovnakého pohlavia nevytvoril žiadnu právnu ochranu, je porušením práva na rodinný a súkromný život.

2.8 Súd prvej inštancie sa k otázke diskriminácie maloletej nevyjadril.

2.9 Súd v rozsudku nedal odpoveď na otázku, či napadnutým rozsudkom nedôjde k diskriminácii maloletej na základe iného postavenia, ktorým je stav, že sa maloletá narodila dvom mamám, ktoré v zahraničí uzavreli manželstvo, a nie manželom opačného pohlavia.

2.10 Podstatnou otázkou, s ktorou sa súd v napadnutom rozsudku nevysporiadal, je, či súd mohol zdôvodniť zamietnutie návrhu navrhovateľky iba tým, že manželstvo navrhovateľky a matky maloletej nie je v Slovenskej republike na základe uplatnenej výhrady verejného poriadku súdom platné, a preto nie sú splnené podmienky na osvojenie maloletej navrhovateľkou.

3. Kolízny opatrovník maloletej vo svojom vyjadrení sa k odvolaniu navrhovateľky uviedol, že s odvolaním napadnutým rozhodnutím súdu prvej inštancie v celom rozsahu súhlasí.

4. Navrhovateľka vo svojom vyjadrení sa k vyjadreniu kolízneho opatrovníka uviedla, že tento sa vo svojom vyjadrení nezaoberal najlepším záujmom maloletej a dopadom prvoinštančného rozsudku na maloletú, a preto sa k nemu vyjadrovať nebude.

5. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací [§ 3 ods. 5 písm. b) CMP], po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), oprávneným subjektom navrhovateľkou (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa (§ 355 ods. 1 CSP), po skonštatovaní, že podané odvolanie má zákonné náležitosti (§ 127 a § 363 CSP) a že odvolateľ použil zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 CSP v spojení s § 62 ods. 1 CMP), preskúmal napadnuté rozhodnutie bez viazanosti rozsahom (§ 65 CMP) a dôvodmi odvolania (§ 66 CMP), s prihliadnutím na prípadné vady konania, iba ak by mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, ktoré ale nezistil (§ 67 CMP), bez potreby zopakovania alebo doplnenia dokazovania (§ 68 CMP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) a dospel k záveru, že odvolanie navrhovateľky nemožno

považovať za dôvodné, rozsudok súdu prvej inštancie je v odvolaní napadnutých výrokoch vecne správny, v dôsledku čoho boli splnené podmienky pre jeho potvrdenie (§ 387 ods. 1 a ods. 2 CSP).

6. Predmetom konania pred súdom prvej inštancie je návrh navrhovateľky na osvojenie maloletej B. C., narodenej XX.XX.XXXX. Súd prvej inštancie návrh navrhovateľky ako nedôvodný zamietol.

6.1 Vzhľadom na odvolaciu argumentáciu navrhovateľky, predmetom odvolacieho konania je preskúmať, či súd prvej inštancie správne návrh navrhovateľky na osvojenie maloletej zamietol.

7. Podľa ust. § 387 ods. 1 a 2 CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne (1). Ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody (2).

8. Odvolací súd nemal v tejto veci dôvod, pre ktorý by nemal súhlasiť s podstatou argumentácie použitej súdom prvej inštancie na podporu ním zvoleného postupu, a to najmä argumentácie ohľadom potreby považovať manželstvo, ktoré uzavrel v cudzine slovenský štátny občan pred iným orgánom ako orgánom na to splnomocneným, za platné v Slovenskej republike, ak je platné v štáte, v ktorom bolo uzatvorené, a ak neexistovala žiadna okolnosť vylučujúca uzatvorenie manželstva podľa kogentných ustanovení slovenského hmotného práva, že v podmienkach platného právneho poriadku Slovenskej republiky nie je možné, aby do manželstva vstúpili osoby rovnakého pohlavia, nakoľko manželstvo ako jedinečný zväzok muža a ženy na území Slovenskej republiky požíva osobitný status, že tento jedinečný zväzok, ktorého hlavným účelom je založenie rodiny a v takto vytvorenej rodine riadna výchova detí, je chránený ZR, že z tohto dôvodu nie je možné štátnymi orgánmi SR uznať manželstvá osôb rovnakého pohlavia uzatvorené v krajinách, kde to možné je, že takáto právna úprava neporušuje základné práva navrhovateľky, matky maloletej, ako ani samotnej maloletej B. a že v zásade sleduje najlepší záujem maloletej, že navrhovateľku a matku maloletej nemožno z pohľadu slovenského právneho poriadku považovať za manželov, že slovenský právny poriadok umožňuje osvojiť maloleté dieťa manželom alebo jednému z manželov, ktorý žije s niektorým z rodičov dieťaťa v manželstve, alebo pozostalému manželovi po rodičovi alebo osvojiteľovi maloletého dieťaťa, prípadne výnimočne osamelej osobe, ak sú splnené predpoklady, že osvojenie bude v záujme dieťaťa, že navrhovateľku nie je možné podľa právneho poriadku Slovenskej republiky považovať za manžela/manželku matky maloletej, že Dohovor negarantuje osobám rovnakého pohlavia právo na adopciu (s tým však, že rozhodovanie o žiadosti nesmie byť diskriminačné), že právo na rešpektovanie rodinného a súkromného života fyzickej osoby nezahŕňa aj právo fyzickej osoby na osvojenie maloletého dieťaťa, s ktorým žije v spoločnej domácnosti, že podľa judikatúry ESLP postavenie párov rovnakého pohlavia nie je porovnateľné s postavením manželov a tiež, že je v právomoci štátov upraviť, či budú mať registrovaní partneri právo na adopciu, teda, že štát môže určiť, kto má právo na adopciu, že platný právny poriadok Slovenskej republiky neumožňuje takzvané priosvojenie si dieťaťa inou osobou (druhom/družkou rodiča dieťaťa), ale len manželom/manželkou rodiča dieťaťa, čo v žiadnom prípade nie je diskriminačné, či už len vo všeobecnej rovine vo vzťahu k maloletému dieťaťu, jeho matke alebo družke matky (pravdaže pokiaľ štátne orgány reálne nerozhodujú o žiadostiach o osvojenie maloletého dieťaťa za obdobných skutkových okolností diskriminačne), že v prejednávanej veci z vykonaného dokazovania nebolo možné dospieť k záveru, že by súdy Slovenskej republiky rozhodovali vo veciach osvojenia maloletého dieťaťa družkou matky/druhom otca a pod. rozdielne a napokon, že z vykonaného dokazovania nebolo možné dospieť k záveru, že nepriznanie práv navrhovateľke na osvojenie maloletej by bolo v rozpore s jej najlepším záujmom, prípadne, že by takéto rozhodnutie súdu prvej inštancie maloletú B. diskriminovalo vo vzťahu k iným deťom žijúcim na území Slovenskej republiky v obdobnom postavení, ako má maloletá B.. Práve pre správnosť a objektívnu argumentačnú presvedčivosť takto súdom prvej inštancie predostretých dôvodov uvedených v bodoch 32. až 40. rozsudku súdu prvej inštancie, by tak zásadne postačovalo len konštatovanie správnosti dôvodov súdu prvej inštancie odvolacím súdom s odvolaním sa na ne (§ 387 ods. 2 CSP). Nakoľko tu však bol i nesúhlas navrhovateľky s takýmito dôvodmi, a tým vyvolaná potreba vysporiadania sa aj s tzv. odvolacími námietkami a podstatnými tvrdeniami účastníkov konania prednesenými v konaní na súde prvej inštancie, s ktorými sa nevysporiadal súd prvej inštancie (§ 387 ods. 3 CSP), pre úplnosť odôvodnenia rozhodnutia odvolací súd považuje za potrebné doplniť nasledovné:

9. Pokiaľ ide o námietku navrhovateľky o porušení jej práva na spravodlivé súdne konanie riadnym neodôvodnením rozsudku súdu prvej inštancie, odvolací súd uvádza, že aj v zmysle judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva a rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky základné právo podľa čl. 46 ods. 1 ústavy aj právo podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v sebe zahŕňajú aj právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia (II. ÚS 383/2006). Právo na spravodlivý proces je naplnené tým, že všeobecné súdy zistia skutkový (skutočný) stav veci a po výklade a použití relevantných právnych noriem rozhodnú tak, že ich skutkové a právne závery nepopierajú zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces, nie sú svojvoľné, neudržateľné ani prijaté v zrejmom omyle konajúcich súdov. Ústavný súd Slovenskej republiky vo svojej judikatúre opakovane zdôraznil, že nezávislosť rozhodovania všeobecných súdov sa má uskutočňovať aj v ústavnom a zákonom procesnoprávnom rámci, ktorý predstavujú predovšetkým princípy riadneho a spravodlivého procesu. Z odôvodnenia súdneho rozhodnutia musí vyplývať vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na jednej strane a právnymi závermi na strane druhej. Všeobecný súd by mal vo svojej argumentácii obsiahnutej v odôvodnení rozhodnutia dbať tiež na jeho celkovú presvedčivosť, teda na to, aby premisy zvolené v rozhodnutí rovnako ako závery, ku ktorým na ich základe dospel, boli pre širšiu právnickú (ale aj laickú) verejnosť prijateľné, racionálne, ale v neposlednom rade aj spravodlivé a presvedčivé. Všeobecný súd musí súčasne vychádzať z materiálnej ochrany zákonnosti tak, aby bola zabezpečená spravodlivá ochrana práv a oprávnených záujmov účastníkov (IV. ÚS 1/2002, II. ÚS 174/04, III. ÚS 117/07, III. ÚS 332/09, I. ÚS 501/11). Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva aj povinnosť súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (I. ÚS 46/05, II. ÚS 76/07, obdobne Kraska c/a Švajčiarsko z 29. apríla 1993, Sériá A, č. 254-B, str. 49, § 30). Inak povedané, judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva nevyžaduje, aby na každý argument účastníka konania, aj na taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný, bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Ruiz Torija c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303 - A, s. 12, § 29, Hiro Balani c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303 - B, Georgiadis c. Grécko z 29. mája 1997, Higgins c. Francúzsko z 19. februára 1998). Právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia neznamena, že súd musí dať podrobnú odpoveď na každý argument účastníka konania (II. ÚS 76/07).

10. Odvolací súd oboznámiac sa dôsledne s obsahom spisu súdu prvej inštancie v tejto veci a posúdiac rozsudok súdu prvej inštancie dospel k záveru, že v danom prípade súd prvej inštancie v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol rozhodujúci skutkový stav, primeraným spôsobom opísal priebeh konania, stanoviská procesných strán k prejednávanej veci, výsledky vykonaného dokazovania a citoval právne predpisy, ktoré aplikoval na prejednávaný prípad a z ktorých vyvodil svoje právne závery, ktoré primerane vysvetlil. Z pohľadu logiky a argumentačnej súdržnosti nebolo možné odôvodneniu napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštancie vytknúť závažné nedostatky. Do práva na spravodlivý súdny proces nepatrí súčasne aj právo účastníka konania, aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov (sp. zn. IV. ÚS 252/04) a rovnako neznamena ani to, aby účastník konania bol pred všeobecným súdom úspešný, teda aby bolo rozhodnuté v súlade s jeho požiadavkou a právnymi názormi (I. ÚS 50/04). Odvolacia námietka navrhovateľky, týkajúca sa nedostatku obsahových náležitostí napadnutého rozhodnutia, ako i jeho arbitrárnosti, preto nemohla obstať, rovnako ako ani argument o porušení jej práva na spravodlivý proces.

11. Pokiaľ ide o námietku navrhovateľky o nesprávnom právnom posúdení veci nesprávnej aplikácii § 20a zákona číslo 97/1963 Zb. o medzinárodnom práve súkromnom a procesnom (ďalej len „ZMPS“) a § 100 ods. 1 ZR, odvolací súd uvádza, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav (uznesenie Najvyššieho súdu sp. zn. 1Cdo 222/2009 zo dňa 26.02.2010). Nesprávnym právnym posúdením sa rozumie subsumovanie skutkového stavu pod normu hmotného práva alebo procesného práva, ktorá v hypotéze nemá také predpoklady, aké vyplývajú zo zisteného skutkového stavu. Nesprávne právne posúdenie veci konkrétne spočíva v tom, že súd použil nesprávnu právnu normu, alebo síce aplikoval správnu právnu normu, ale ju nesprávne interpretoval, a napokon právnu normu síce správne vyložil, ale na zistený skutkový stav ju nesprávne aplikoval (rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2 MCdo 4/2009).

11.1 Podľa § 20a ZMPS manželstvo, ktoré v cudzine uzavrel slovenský občan pred iným orgánom ako pred orgánom Slovenskej republiky na to splnomocneným, je platné v Slovenskej republike, ak je platné

v štáte, pred orgánom ktorého sa uzavrelo, a ak neexistovala žiadna okolnosť vylučujúca uzavretie manželstva podľa slovenského hmotného práva.

11.2 Z uvedeného ustanovenia je zrejmé (ako to správne uvádza aj navrhovateľka v podanom odvolaní), že uvedené ustanovenie okrem ďalších prípadov vylučuje aj platnosť uzavretia manželstva slovenských občanov rovnakého pohlavia v Slovenskej republike, a to na základe nemožnosti uzavretia takéhoto manželstva podľa slovenského právneho poriadku s tým, že verejný poriadok predstavuje také zásady spoločenského a štátneho zriadenia štátu a jeho právneho poriadku, ktorých pôsobnosť nemôže byť oslabená ani aplikáciou ustanovení cudzieho práva na základe príkazu vlastnej kolíznej normy.

11.3 Z obsahu odvolaním napadnutého rozsudku je zrejmé, že súd prvej inštancie na prejednávajúcu vec aplikoval práve citované ustanovenie § 20a ZMPS, berúc do úvahy všetky práve uvedené okolnosti, a to jednak to, že právny poriadok Slovenskej republiky vylučuje platnosť uzavretia manželstva slovenských občanov rovnakého pohlavia v Slovenskej republike, a to na základe nemožnosti uzavretia takéhoto manželstva podľa slovenského právneho poriadku, a že táto zásada spoločenského a štátneho zriadenia štátu a jeho právneho poriadku nemôže byť oslabená ani aplikáciou ustanovení cudzieho práva. Preto námietku navrhovateľky o nesprávnej aplikácii predmetného ustanovenia na práve prejednávajúcu vec nebolo možné považovať za dôvodnú. V tejto súvislosti je potrebné uviesť, že neobstojí ani námietka navrhovateľky, že súd prvej inštancie návrh navrhovateľky zamietol iba z dôvodu, že manželstvo navrhovateľky a matky maloletej nie je v Slovenskej republike na základe uplatnenia výhrady verejného poriadku súdom platné, a to pre jej nepravdivosť. Z bodu 33. rozsudku súdu prvej inštancie je totiž zrejmé, že súd prvej inštancie sa pri rozhodovaní vo veci samej dôsledne zaoberal aj najlepším záujmom maloletej B. a právnu úpravu osvojenia maloletého dieťaťa (uvedenú v § 100 ods.1 ZR), preferujúcu rodiny založené manželstvom muža a ženy pred inými formami rodiny vyhodnotil ako súladnú s najlepším záujmom maloletej, čo je zrejmé z jeho konštatácie tejto časti odôvodnenia jeho rozsudku, kedy práve takúto rodinu považoval za najschopnejšiu vytvoriť trvalé a harmonické spoločenstvo, čo je v súlade s cieľom osvojenia. V tejto súvislosti odvolací súd ďalej pre poriadok dodáva, že v prejednávanej veci nebolo úlohou súdu pri rozhodovaní o právach uplatnených navrhovateľkou rozsiahlo zdôvodňovať, prečo ustanovenie § 20a ZMPS, prípadne ustanovenie § 100 ods. 1 ZR zohľadňuje najlepší záujem maloletého dieťaťa, ako to nedôvodne podsúva odvolaciemu súdu navrhovateľka. Nedôvodne navrhovateľka poukazuje aj na rozhodnutie ESLP vo veci Menesson proti Francúzsku z 26.06.2014, nakoľko je založené na iných skutkových okolnostiach, ako sú skutkové okolnosti v práve prejednávanej veci. Z odvolaním napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie nie je možné dovodiť, že by súd dospel k záveru, že v najlepšom záujme maloletej B. bolo návrhu navrhovateľky vyhovieť a že takýmto vyhovujúcemu rozhodnutiu súdu bráni iba jeho rozpor s verejným poriadkom Slovenskej republiky. Takéto úvahy navrhovateľky sú len špekulatívne a účelovo sa opierajú len o niektoré z kontextu vytrhnuté konštatovania súdu prvej inštancie.

11.4 Podľa § 100 ods. 1 ZR osvojiť maloleté dieťa môžu manželia alebo jeden z manželov, ktorý žije s niektorým z rodičov dieťaťa v manželstve, alebo pozostalý manžel po rodičovi alebo osvojiteľovi maloletého dieťaťa. Maloleté dieťa môže výnimočne osvojiť aj osamelá osoba, ak sú splnené predpoklady, že osvojenie bude v záujme dieťaťa.

11.5 V tejto súvislosti odvolací súd (v podstate zhodne so súdom prvej inštancie) uvádza, že pre maloleté dieťa najvhodnejším prípadom osvojenia je prípad, keď sú osvojiteľia manželia, ktorí si osvojujú dieťa ako spoločné. Vzniká tak model úplnej rodiny, ktorý je stále chápaný ako najvýhodnejší model pre zdravý vývoj dieťaťa. Manželia sa stávajú po právoplatnosti rozsudku o osvojení rodičmi dieťaťa, muž v postavení otca a žena v postavení matky. Žiadna iná spolužijúca dvojica (bez ohľadu na pohlavie) teda nemôže osvojiť dieťa ako spoločné, nakoľko by to nebolo v jeho najlepšom záujme. Slovenské rodinné právo je postavené na zásade preferencie rodiny založenej manželstvom pred inými formami rodiny. Práva a povinnosti partnerov zákon nijako neupravuje, preto ich úprava alebo výkon nepatria do právomoci súdov. Za takéhoto právneho stavu by spoločné osvojenie dieťaťa inými osobami ako manželmi neposkytovalo štátu, a teda ani súdom rozhodujúcim o osvojení maloletého dieťaťa dostatočné záruky, že cieľ osvojenia - dosiahnuť najlepší záujem dieťaťa - bude skutočne naplnený. Druhým právnym poriadkom uznaným prípadom osvojenia je osvojenie dieťaťa manželom jeho rodiča. Takýmto osvojením sa tzv. sociálne rodičovstvo mení na právne rodičovstvo, pričom predpokladom jeho vyslovenia je taktiež nepochybné zistenie súdu, že osvojenie bude na prospech maloletého dieťaťa, a to nielen v súčasnosti, ale aj do budúcnosti. Podľa platnej právnej úpravy nemožno vysloviť

osvojenie dieťaťa mužom/ženou, ktorý nie je manželom matky/manželkou otca dieťaťa, nakoľko by išlo o osvojenie podľa druhej vety, teda reálne by osvojoval/osvojovala maloletého fyzická osoba ako osamelo žijúca osoba a právnym následkom takého osvojenia by bolo vymazanie oboch rodičov z matriky a zánik rodinnoprávných väzieb s rodinami oboch z nich. Nakoľko takýto postup by bol v rozpore so záujmami maloletého, ako aj v rozpore s účelom osvojenia, platná právna úprava Slovenskej republiky ho plne dôvodne, a teda opodstatnene, pre jeho rozpor so záujmami maloletého dieťaťa nepripúšťa. Výnimočne môže v praxi nastať aj prípad, keď osvojiteľom bude pozostalý manžel po rodičovi dieťaťa. Z dikcie zákona potom vyplýva, že musí ísť o nezosobášenú osobu - teda, že pozostalý manžel ešte neuzavrel nové manželstvo. Inak by už išlo o osvojenie zosobášenou osobou, ktoré je možné len ako simultánne - spoločné s druhým manželom. Zákon týmto pamätá na prípady, keď záujemca o osvojenie plnil dlhodobo a riadne svoje úlohy vyplývajúce zo sociálneho rodičovstva a došlo k úmrtiu jeho manžela - rodiča dieťaťa. Pokiaľ by takýto pozostalý manžel mal záujem starať sa o dieťa a dokázal by túto úlohu aj riadne plniť, potom niet dôvodu na vyslovenie osvojenia. Zákon totiž umožňuje nariadiť rôzne formy náhradnej starostlivosti, ktoré majú prednosť pred osvojením. V takom prípade však do úvahy treba vziať aj názor maloletého dieťaťa, a to najmä v prípade, ak už je schopné vyjadriť sa k osvojeniu. Zásah do statusových práv má vážne právne následky pre celý nasledujúci život maloletého dieťaťa. Pre dieťa totiž znamená nielen právne zmeny, ale aj zásah do jeho identity, navyše v našich podmienkach takmer nezvratný, keďže readopcia je možná len do nadobudnutia plnoletosti dieťaťa. Osvojenie pozostalým manželom po rodičovi dieťaťa môže tak prichádzať do úvahy len vtedy, ak jediný žijúci rodič ani jeho rodina už dlhodobo nejavia záujem o maloletého, a teda niet rodinných väzieb, ktoré by bolo zahodno zachovať. Pokiaľ teda v prejednávanej veci súd prvej inštancie aplikujúc práve citované ustanovenie dospel k záveru, že navrhovateľka nie je osobou, ktorá môže maloletú B. osvojiť, jeho aplikácia ustanovenia § 100 ods. 1 ZR na prejednanú vec bola správna a námietky navrhovateľky tvrdiace opak, je potrebné vyhodnotiť ako nedôvodné. Na takomto závere súdu prvej inštancie, ako aj odvolacieho súdu nemenia nič ani námietky navrhovateľky, že v návrhu na začatie konania ozrejmila každodenné, ale aj krízové životné situácie, v ktorých by mohla byť na základe neexistencie právnej väzby medzi ňou a maloletou ohrozená bezpečnosť a stabilita maloletej (najmä situácie, ako je vyživovacia povinnosť navrhovateľky vo vzťahu k maloletej či dedenie maloletej po navrhovateľke v prípade jej smrti, ďalšie práva a povinnosti vyplývajúce predovšetkým zo zákonného zastupovania maloletej navrhovateľkou pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti alebo pri riešení iných núdzových situácií, ak nemôže byť pri rozhodovaní o maloletej prítomná jej biologická matka). Podľa názoru odvolacieho súdu vyššie citované záujmy maloletej B. (medzi ktoré patrí aj ochrana jej statusových práv) chránené zákonnou úpravou osvojenia maloletého dieťaťa Zákonom o rodine, má jednoznačne prednosť pred potrebou ochrany maloletej pred údajným ohrozením jej bezpečnosti a stability nezaložením vyživovacej povinnosti práve navrhovateľky k maloletej (poznámka odvolacieho súdu - ale aj vyživovacie povinnosti maloletej k navrhovateľke - §66 ZR), založením práva maloletej stať sa dedičkou po navrhovateľke (poznámka odvolacieho súdu - ale aj práva navrhovateľky stať sa dedičkou po maloletej - § 474 Občianskeho zákonníka), a to nadobudnutím práva na aktíva dedičstva (poznámka odvolacieho súdu - ale aj zodpovednosti za pasíva dedičstva § 470 ods. 1 Občianskeho zákonníka), a napokon aj ochranou pred údajným ohrozením jej bezpečnosti a stability, ak navrhovateľka nebude maloletú oprávnená, ako jej zákonný zástupca zastupovať pri riešení rôznych hypoteticky možných núdzových situáciách, pri ktorých v čase rozhodnom pre ich riešenie nebude môcť byť prítomná jej biologická matka, (poznámka odvolacieho súdu - ktorá zároveň nebude schopná riadne a včas navrhovateľku splnomocniť na zastupovanie maloletej pri riešení takýchto možných núdzových situácií). Vzhľadom na uvedené odvolací súd dodáva, že sa nestotožňuje s názorom navrhovateľky, že vyhovením návrhu navrhovateľky by došlo ku zvýšeniu právnej ochrany maloletej a pokiaľ súd prvej inštancie jej návrhu nevyhovet (zachoval status quo) apriori rozhodol v neprospech maloletej.

12. Obdobne neobstojí ani námietka navrhovateľky že pokiaľ súd v rozhodnutí konštatuje, že zamietnutie návrhu navrhovateľky na osvojenie maloletej nie je v rozpore s najlepším záujmom maloletej (že maloletej v aktuálnom prostredí nič nechýba, zúčastňuje sa na užívaní výhod, ktoré plynú zo spolužitia navrhovateľky s matkou maloletej, ako aj zo starostlivosti, ktorej sa jej od všetkých členov jej domácnosti domova dostáva) so súčasným neobjasnením dôvodov, prečo by práve opačné rozhodnutie bolo v rozpore s najlepším záujmom maloletej, konal v rozpore s článkom 3 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa, nakoľko ako už bolo uvedené vyššie, súd prvej inštancie v bode 33. rozsudku dostatočne ozrejmil, z akého dôvodu návrhu navrhovateľky na osvojenie maloletého nebolo možné vyhovieť, a to aj z pohľadu zachovania najlepšieho záujmu maloletej. Takéto zdôvodnenie (doplnením dôvodov odvolacím súdom v tomto rozhodnutí) je podľa názoru odvolacieho súdu dostatočné. Pokiaľ súd prvej inštancie v rozsudku

skonštatoval, že toho času v sociálnej rodine, v ktorej sa maloletá nachádza, maloletej nič nechýba, apriori to neznamená, že bol povinný nevyhnutne dospieť k záveru, že v prejednávanej veci sú splnené všetky zákonom predpokladané podmienky na vyhovenie návrhu navrhovateľky na osvojenie maloletej, ako sa to snaží nedôvodne podsúvať odvolaciemu súdu navrhovateľka, a to dokonca s poukazom na to, že ak k takémuto záveru nedospel, hrubo porušil článok 3 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa. Samotná skutočnosť, že dieťa sa nachádza vo fungujúcej sociálnej rodine neznamená, že apriori bez ďalšieho je v jeho najlepšom záujme (z dôvodu údajného zvýšenia jeho právnej ochrany), aby bolo osvojené jedným členom tejto rodiny (ako to správne konštatoval aj súd prvej inštancie vo svojom rozhodnutí). V tejto súvislosti odvolací súd ešte dodáva, že z rozhodnutia je zrejmé, že súd prvej inštancie spôsob svojho rozhodnutia nezaložil na navrhovateľkou namietanom konštatovaní, že zamietavé rozhodnutie nebude mať na maloletú žiaden negatívny vplyv, teda, že nebude v rozpore s jej najlepším záujmom, ako sa to snaží nedôvodne podsúvať odvolaciemu súdu navrhovateľka.

13. Neobstojí ani námietka navrhovateľky, že pokiaľ súd v rozsudku konštatoval, že obavy navrhovateľky, pre ktoré návrh podala sú riešiteľné s využitím existujúcich prostriedkov hmotného práva vlastne uznal, že takéto riziká a ohrozenia maloletej existujú a potom ak existujú, tak maloletej neposkytol náležitú ochranu pred nimi, a to pre jej len špekulatívny charakter. Zo samotného rozhodnutia súdu prvej inštancie totiž nevyplýva, žeby súd z vykonaného dokazovania mal za preukázané, že maloletá je toho času v akomkoľvek ohrození. Pokiaľ navrhovateľka tvrdí opak („...že súd zjavne zistil aj také riziká a problémy, ktoré za pomoci inštrumentov súkromného práva riešiteľné nie sú“), je to len jej ničím nepodložená špekulácia. Práve naopak, zo spôsobu jeho rozhodnutia je zrejmé, že akékoľvek ohrozenie práv poskytovaných maloletej B. právnym poriadkom Slovenskej republiky nezistil. Odvolací súd sa s takýmto záverom súdu prvej inštancie stotožňuje a v tejto súvislosti dodáva, že vzhľadom na vyššie uvedené (najmä bod 11.5 tohto rozsudku) sa nestotožňuje s tvrdeniami navrhovateľky, že len také rozhodnutie je v najlepšom záujme maloletej, ktorým by bola maloletá B. navrhovateľkou osvojená, prípadne, že vyhovením návrhu navrhovateľky by došlo ku zvýšeniu právnej ochrany maloletej.

14. Pokiaľ ide o námietku navrhovateľky, že súd prvej inštancie v bode 38. rozsudku konštatoval, že z vykonaného dokazovania bolo preukázané, že medzi navrhovateľkou a maloletou existuje rodinný život, a to vo forme tzv. sociálneho rodičovstva, teda rodičovstva založeného na spolužití v rodine založenej manželstvom rodiča s novým partnerom, tak mal pri rozhodovaní zohľadniť aj to, že právo na rešpektovanie súkromného a rodinného života podľa článku 8 EDLP a článku 10 ods. 2 listiny podľa judikatúry a ESLP zahŕňa aj povinnosť faktický rodinný život právne uznať, odvolací súd uvádza, že súd prvej inštancie vo svojom rozhodnutí dospel k správne záveru, že takéto námietky navrhovateľky nemohli obstáť, nakoľko ZR neumožňuje priosvojenie dieťaťa v nezosobášenom páre, že ani z rozhodovacej činnosti ESLP neexistuje povinnosť štátu umožniť prístup k osvojeniu a EDLP nezaväzuje členské štáty k rozšíreniu práva na osvojenie druhým rodičom na tie páry, ktoré neuzavreli manželstvo a že obsahom práva na rodinný život nie je aj právo na osvojenie maloletého dieťaťa, z ktorého dôvodu ich bolo potrebné pre rozhodnutie vo veci samej považovať za právne irelevantné.

15. Neobstojí ani námietka navrhovateľky, že súd prvej inštancie sa k otázke diskriminácie maloletej nevyjadril, a to pre ich nepravdivosť. Súd prvej inštancie sa k otázke navrhovateľkou namietanej údajnej diskriminácie maloletej jednoznačne vyjadril, a to v bode 33. rozsudku, keď uviedol, že pokiaľ slovenský právny poriadok neumožňuje takzvané priosvojenie si dieťaťa inou osobou (druhom/družkou), ale len manželom/manželkou rodiča dieťaťa, a to s akcentom na osobitný význam manželstva a bez ohľadu na fakticitu rodinných väzieb či vzťahov, nemožno považovať jeho záver o nedôvodnosti návrhu navrhovateľky za diskriminačný ako vo vzťahu k navrhovateľke, k matke maloletej, ale aj vo vzťahu k samotnej maloletej B.. Odvolací súd sa s takýmto záverom súdu prvej inštancie plne stotožňuje. V tejto súvislosti je potrebné dodať, že neobstojí ani námietka navrhovateľky, že z rozsudku nevyplýva, prečo súd uprednostnil zákonnú úpravu týkajúcu sa osvojenia v § 100 ods. 1 ZR, pred základným právom maloletej, aby bolo rozhodnuté v jej najlepšom záujme, nakoľko pokiaľ súd prvej inštancie dospel k záveru o tom, že zákonná úprava osvojenia v § 100 ods. 1 ZR je úpravou, ktorá chráni práva a oprávnené záujmy maloletej na riadny rodinný život, a teda sleduje jej najlepší záujem, nebol žiaden dôvod, aby v rozhodnutí zdôvodňoval, prečo takúto právnu úpravu, ktorá je len podľa názoru navrhovateľky údajne v rozpore s najlepším záujmom maloletej, pri rozhodovaní údajne v neprospech maloletej uprednostnil pred základným právom maloletej, aby bolo rozhodnuté v jej najlepšom záujme. Z rozhodnutia súdu prvej inštancie totiž nemožno vyvodiť, že by zákonnú úpravu týkajúcu sa osvojenia v § 100 ods. 1 ZR považoval za odporujúcu najlepšiemu záujmu maloletej/porušujúcu jej práva na

rešpektovanie súkromného a rodinného života, prípadne jej právo nebyť diskriminovaná, ako sa to snaží nedôvodne podsúvať odvolaciemu súdu navrhovateľka.

16. Pokiaľ navrhovateľka namieta, že súd v rozsudku nedal odpoveď na otázku, či napadnutým rozsudkom nedôjde k diskriminácii maloletej na základe iného postavenia, ktorým je stav, že sa maloletá narodila dvom mamám, ktoré v zahraničí uzavreli manželstvo, a nie manželom opačného pohlavia, odvolací súd uvádza, že navrhovateľka nie je mamou/matkou maloletej. Za matku dieťaťa je možné považovať len ženu, ktorá dieťa porodila (§ 82 ods. 1 ZR) a z dokazovania bolo nesporným, že navrhovateľka neprodila maloletú B.. Okrem toho v konaní nebolo preukázané, že súdu Slovenskej republiky by za skutkových okolností obdobných skutkovým okolnostiam v práve prejednávanej veci rozhodovali inak, teda že by návrhu na osvojenie maloletého dieťaťa založenému na obdobných skutkových okolnostiach vyhovel.

17. S ostatnými námietkami navrhovateľky sa odvolací súd ako nepodstatnými pre rozhodnutie vo veci nezaoberal, nakoľko podľa už konštantnej judikatúry tak národných, ako aj nadnárodných súdov súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené sporovými stranami, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných sporovými stranami. Odôvodnenie rozhodnutia tak nemusí dať odpoveď na každú jednu poznámku či pripomienku sporovej strany, ktorá ju nastolila. Je však nevyhnutné, aby bolo reagované na podstatné a relevantné argumenty sporových strán (porovnaj napríklad rozhodnutia ÚS SR II. ÚS 251/04, III. ÚS 209/04, II. ÚS 200/09 a podobne).

18. Vzhľadom na uvedené odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku I. a II. podľa § 387 ods. 1 a ods. 2 CSP potvrdil, keď tento správne rozhodol aj o trovách konania.

19. O náhrade trov odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa ustanovenia § 52 CMP v spojení s § 396 ods. 1 CSP, pretože žiaden z účastníkov nepodal návrh na ich priznanie v zmysle § 57 CMP a súd nezistil žiadne okolnosti, pre ktoré by bolo spravodlivé niektorému z účastníkov náhradu trov odvolacieho konania priznať.

20. Tento rozsudok bol prijatý pomerom hlasov 3 : 0, čiže jednomyseľne (§ 3 ods. 9 posledná veta zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch v znení neskorších zmien a doplnení).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je podľa § 421 CSP prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri, ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo, ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).